

uniifikace za příliš šťastný, ježto na jednotném státním území platí stejné normy materiálně, obsažené ve dvou rozdílných normách formálních. Kdo klade důraz na formu a její působnost v praktickém životě, nemůže pochopiti, proč nevydal se jednotný zákon pro celou republiku, a proč se činí rozdíl mezi zeměmi historickými a zeměmi slovenskými, když toho nebylo zapotřebí? Tento případ není ojedinělý v našem zákonodárství, a bylo by naším přáním, aby konečně naši zákonodárci osvědčili více státnického smyslu.

Statistická zpráva hlavního města Prahy, spojených obcí Karlína, Smíchova, Vinohrad, Vršovic a Žižkova a 16 sousedních obcí Velké Prahy za léta 1919 a 1920. Díl I. — Vydala statistická komise hlavního města Prahy. Stran 309, 20 kart., 7 diagr. — Praha 1924. Statistická komise vydává tímto po válce již druhou zprávu a zahajuje tak opět pravidelné vydávání statistických zpráv válkou přerušené. První byla souhrnná zpráva za léta 1915 až 1918. Nynější zpráva je poslední, jež se obírá územím Velké Prahy, jak byla projektována před válkou. Obce tyto sdružily se tehdy ke společné službě statistické, již prováděla statistická kancelář pražská. Příští zprávy budou však zahrnovati již celou Prahu podle zákona z r. 1920. — Data snesená v tomto rozsáhlém svazku vyčerpávají plně obory, jichž se dotýkají a podávají tak plný, zcela objektivní obraz těchto složek pražského života. Na základě jejich bylo by možno psáti komentáře a vylíčení, které by nemohly být zkráceny, kdyby úplně a bez tendence využily uvedených dat. Souhrnné údaje každého oddílu bývají připojovány k datům z let posledního čtvrtstoletí, takže je možno srovnávat s minulostí. Data nejsou jen prostě uvedena v hlavních rysech, nýbrž zpracována do podrobností, rozdělena a sestavována z nejrůznějších hledisek a podle nejrůznějších třídidel, v číslech absolutních i relativních.

Zprávu zahajují záznamy o povětrnostních poměrech, o řízení Velké Prahy, o rozloze pozemků, o roztrídění jich podle druhů. Pak následuje statistika stavební, domovní a bytová, v níž jeví se těžké poválečné poměry stavební, nepatrné počátky stavebního ruchu v r. 1920 (155. nových staveb, 293 přístaveb, přestaveb, celkem 1004 byty o 5838 místnostech), bytová nouze a přelidnění bytů. Dále zpracovány jsou zde údaje o rozvrstvení bytů podle polohy (v poschodích) podle povolání nájemníků, počtu obytných místností nájemného atd. Další oddíl: Měna obyvatelstva podává obraz vyrovnávání poválečných poměrů nadprůměrným vzrůstem sňatků, vzestupem porodů a poklesem úmrtí a k tomu se připojuje oddíl o zdravotnictví daly o nemocích, o činnosti nemocnic a ostatních zdravotních ústavů, o zdravotním stavu žactva na školách, o kontrole potravin atd. a zvláště zabývá se prostitucí tehdy ještě kontrolovanou. Pak je zde oddíl o nemocenských pokladnách uvádějící měnu členstva, případy nemocí a úmrtí členů a finanční stav pokladen. Konečné oddíly dotýkají se obecního hospodářství a to předpisů státních daní, jakožto základny pro vyměňování přírážek zemských, okresních a obecních, stavu obecního jmění, obecních příjmů a vydajů. Zde je možno sledovati vzestup obecních dluhů, obecní výpůjčky, poměr jednotlivých složek ve jmění obecním (několikanásobná převaha jmění nemovitého nad movitým) podrobné výkazy příjmů a vydání podle předmětů v jednotlivých obcích a v celé Velké Praze.

Na konci je přiloženo 20 barevných tabulek a 7 diagramů, které snesený materiál zpracovaly graficky a pro laika přehledněji než statistické tabulky samy. Zpracovány jsou tu zejména poměry bytové (zatlidněnost domů, byty přelidněné, s podnájemníky, podle povolání nájemníků atd.), národnostní a náboženské poměry obyvatelstva.

Zpráva je určena nejen pro naše domácí obecní, nýbrž i pro cizinu a text je proto všude český a francouzský.

K—k.